

לשמר את האמונה גם בתוך לחץ פעילות מבצעית!

ודאי שהלוחמים האלו ידעו שמלחמה זה לא דבר כל כך נחמד... והם יצאו לשם שמים לקיים את ציווי ה' במסירות נפש!

אבל בשעת מעשה - מתוך לחץ הפעילות המבצעית, קשה להתמקד במחשבות המרוממות של אמונה בה', ושיעבוד לרצונו יתברך - וזה מה שמשה עמל להזכיר להם.

הנקודה הזו, נוגעת לכל אחד מאיתנו בכל מהלך החיים - אנו רוצים לעשות דברים טובים, עם כוונות טובות - אבל חייבים לתחוק עם המחשבות הטובות ללא הרף!

אדם יוצא להביא טרף לביתו - כדי לקיים חובת השתדלות, אבל עם הזמן, מנכס לעצמו את ההצלחות, וכועס על כשלונות... ועל מי שנראה לו כגורם להם.

מי שישקיע את כוחותיו - לשמר את האמונה, ולהחזיק בליבו את הידיעה שהוא לא נוקף אצבע בלי הבורא - החיים שלו יראו אחרת לחלוטין!

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו' וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתגברים, ואם לאו היו נופלים. [כט.]

יש להבין הרי הלוחמים במלחמת מצוה - כמלחמת עמלק לא היו נבחרים רק לפי כישורי הלחימה שלהם, אלא נבחנו בהתאמה הרוחנית לזכויות הנדרשות להצלחת המערכה. ואם כן מדוע משה היה צריך כל כך להתאמץ להרים את ידיו - ולעורר אותם? וכי ברגע שמשה הוריד ידיו - מיד הם פרקו עול, והפסיקו לכוון לשם שמים?

אומר מרן הגרא"ל שטינמן זצוק"ל שרואים כאן שגם כשאדם ניגש לעשות משהו עם כל הכוונות הטובות ביותר - עדיין צריך להתעורר כדי להחזיק את המחשבות המרוממות ברצף לאורך זמן.

חיזוק קטן בתפילה - מכריע את המערכה!

עמלק, שלא נרתע מכל הניסים המופלאים שנעשו לישראל - ויצא להילחם בהם מלחמת השמדה.

ושאל, הרי בוודאי שהתפילות שלהם באותה שעה בקעו מעומק הלב - אם כן מה הוסיף ומה נתן ה'חיזוק' בתפילה ובאמונה מידינו של משה'?

אלא רואים מכאן, שכל תוספת חיזוק והתעוררות בתפילה - יש לה השפעה אדירה ללא גבול!

יותר מזה - מפורש בתורה שברגע שהיתה חולשה קלה בחיזוק - מיד גברו עמלק, כי התוצאה של כל חיזוק הוא גדול ועצום לאין שיעור.

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו' וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתגברים ואם לאו היו נופלים. [כט.]

מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל מספר שביליל שבת הראשון אחרי שהגיע לארץ ישראל, שמע שיחה מהגאון רבי לייב חסמן זצוק"ל.

הגר"ל תיאר את הבהלה והפחד של כלל ישראל מהתעוזה של

העולם זועק אמונה!

אדם שחי כך, הוא מלא הודאה לקב"ה שמעמיד ומקיים בכל רגע את כל הבריאה - והחיים שלו שמחים ומאושרים תמיד!

הנה במשנה באבות [פ"ה מ"א] שנינו 'בעשרה מאמרות נברא העולם. ומה תלמוד לומר? והלא במאמר אחד יכול להבראות? אלא להפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות, ולתן שכר טוב לצדיקים שמקימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות'.

בשם מרן הגר"י קניבסקי זצוק"ל אמרו שה' לא חיפש בדווקא לחמיר את העונש על הרשעים, אלא הענין הוא שיש כמה מידות שבהם ה' מנהיג את העולם.

ומעתה אדם שרוצה להתדבק במידותיו הטהורות - יש לו יותר אפשרויות - אם לא מצליח להיות מושלם במידה אחת, ישקיע בעיקר במידה אחרת.

אבל מצד שני - זה גם מעורר תביעה, מי שלא התאמץ, על כל מידה ומידה נוסף עליו עוד תביעה, ומי שזוכה מקבל שכר על כל עבודה ומאמץ!

הני עשרה מלכיות כנגד מי? אמר (רבי) כנגד עשרה הלולים שאמר דוד בספר תהלים, הלולים טובא הוּו? הנך דכתיב בהו {תהילים קנ-ג} הללוהו בתקע שופר, רב יוסף אמר כנגד עשרת הדברות שנאמרו לו למשה בסיני.

ר' יוחנן אמר כנגד עשרה מאמרות שבהן נברא העולם, הי נינהו? ויאמר (ויאמר) דבראשית, ט' הוּו? בראשית נמי מאמר הוא, דכתיב {תהילים לג-ו} בדבר ה' שמים נעשו. [לב.]

מה מלמד אותנו מנין המאמרות שבהם נברא העולם?

מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל היה רגיל לומר שהעולם זועק אמונה! מי שלומד תורה - רואה את הבורא ית' בכל דבר בבריאה. כשהוא מתהלך ברחוב - הוא לא רואה וחושב על עצמו ועל האנשים סביבו - כל המחשבות שלו תפוסות בהתפעלות ממעשי ה'!

האור מזכיר לו את מאמר ה' של י"הי אור', השמים את בדבר ה' שמים נעשו, והיבשה את י'קו המים - וגם בראשית זה 'מאמר', לחשוב על כך שה' יצר את הכל יש מאין!

מדוע התלמוד בבלי התקבל בתפוצות ישראל – יותר מהתלמוד ירושלמי?

בזמן של סילוק שכונה ממקום למקום, וגלות הסנהדרין. ואילו בבל שכבר היו לפני כן בגלות - השכינה ירדה עמהם להאיר להם את חשכת הגלות - מדין תלמיד שגלה מגלים רבו עמו. שהרי חיי בעלי החכמה ומבקשיה ללא תורה כמיתה חשובים - ונגזר עליהם רק גלות ולא מיתה, ממילא לתורתם היתה השפעה גדולה יותר לדורות. וצריך לדעת שלא רק על ציבור זה נאמר, אלא כל אחד במחשכים ובניסיונות שלו הקב"ה נמצא עמו - ה' אורי וישעי!

אמר רב יהודה בר אידי א"ר יוחנן עשר מסעות נסעה שכונה מקראי וכנגדן גלתה סנהדרין מגמרא. [לא].
הגאון רבי יחזקאל סרנא זצוק"ל מסביר עפ"י הגמרא הזו מדוע דווקא התלמוד בבלי התקבל בתפוצות ישראל להלכה, יותר מהתלמוד ירושלמי?
הנה על התלמוד בבלי נאמר 'במחשכים הושיבני כמתי עולם', ומשמע שבארץ ישראל היה יותר אור, ולמה לא נפסק כדבריהם? אלא שהאור שהאיר בארץ ישראל, היה בתהליך של החשכה -

למה המלאכים חשבו שצריך לומר הלל בראש השנה?

הנה המשנה שמפרטת את ימי הדין כותבת בכל אחד מהזמנים שינידונים על...! ובר"ה 'כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרוץ', לא כתוב על מה נידונים?
כי מהלך הדין בר"ה הוא - שבדקים כל אחד ואחד איך הוא 'יחידי' - האם הוא מתאים לצורת האדם המקורית?
המבחן הזה הוא מאוד מחייב, אבל גם נותן לכל אחד ערך וחשיבות מיוחדת, ולכן בימים אלו תפילה של יחיד - חשובה יותר מכל השנה.
המלאכים שאלו מדוע לא אומרים הלל, להודות על המעמד המיוחד שימי הדין נותנים לכל יחיד? וה' ענה שבכל זאת כיוון שספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו, לא אומרים.

אמר רבי אבהו: אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, רבש"ע, מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בר"ה וביום הכפורים? אמר להם: אפשר מלך יושב על כסא דין, וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו, וישראל אומרים שירה? [לב].
יש להבין מה הנידון של המלאכים על ר"ה - וכי הם אינם יודעים שזה יום דין? הרי מלאכים יחפזון וחיל ורעדה אחזון, והם אומרים, הנה יום הדין לפקוד על כל צבא מרום בדין, כי לא יזכו בעיניך בדין?
מסביר **הגאון רבי משה שפירא זצוק"ל** שבאמת היה מקום לומר שירה והלל על עצם ימי הדין, שהלא נפסק שיש חובה להתכונן לר"ה כמו ליו"ט - שבטוחים שיעשה להם נס.

כשהתכניזת משתבשות – זה טבעי שנכנסים להיסטריה

לפי החשבון של אם סיסרא, הוא היה אמור לחזור מהמערכה תוך שלוש ארבע שעות, אחרי שעברו שש שעות והוא בושש מלהגיע - היא נכנסה להיסטריה!
חברותיה השרות ניסו להרגיע אותה, שבוודאי הוא מתעכב בגלל איסוף השלל והביזה, אבל דבריהם לא נכנסו לאוזניה מרוב לחץ ומתח - והיא פרצה בבכי ממושך!
ההתנהגות שלה מלמדת - שברגע שאדם מרגיש שהתוכניות משתבשות, והעניינים לא מתקדמים לפי החישובים שלו - זה טבעי שהוא מאבד את היישוב הדעת, ולא מסוגל להירגע!
ממילא חוסר הסבלנות והבהלה שאחזה, כשמשו בושש לרדת מהר סיני כשהם ציפו לו - מובנת יותר, ויש מקום להתייחס אליה יותר בסלחנות.

שיעור תרועה כג' יבבות - והתניא שיעור תרועה כשלשה שברים? אמר אבבי בהא ודאי פליגי, דכתיב {במדבר כט-א} יום תרועה יהיה לכם, ומתרגמינן יום יבבא יהא לכוון, וכתיב באימיה דסיסרא {שופטים ה-כח} בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא, מר סבר גנוחי גנח, ומר סבר ילולי יליל. [לג].
מבואר שאת הקולות של התקיעה אנו לומדים מאם סיסרא, ולא עוד אלא שהתוספות אומר שאנו תוקעים מאה קולות 'כנגד מאה פעיות דפעיא אימיה דסיסרא'.
ויש להבין מה עושים עסק מיבבות של אותה גויה, אימו של אותו רשע?
אומר **הגאון רבי שלמה פישר שליט"א** שהיללות הללו גורמים לנו לימוד זכות גדולה, להקל מהקטרוג של חטא העגל!

במלחמת קודש לא מחמיצים שום אמצעי שיכול לקדם את העניין!

לקדם את העניין, ולבלבל את הסטן, להכניע ולהחליש את הסיטרא אחרא.
לכן ר' אבהו תיקן לתקוע בכל האופנים, ולצאת ידי כל השיטות - כדי שהסטן לא יוכל לומר 'קים לי בקטרוגי' כאותו מאן דאמר החולק.
לכן הגמרא מדגישה שהוא תיקן את התקנה הזאת בקיסרי, שהרי שנינו [מגילה ו.]. שעל קיסרי וירושלים נאמר - לאום מלאום יאמץ - אם יאמר לך אדם, חרבו שניהן אל תאמין, ישבו שניהן אל תאמין.
כידוע שר' אבהו היה מגיע לקיסר בשביל להשתדל ולהיטיב עם ישראל [כתובות יז.]. ואם כן כאן התקנה הזו היא חלק מהמאמץ לחזק את כוחם של ישראל נגד כוחות הטומאה והרשע של אדום!

אתקין רבי אבהו בקסרי - תקיעה, שלשה שברים, תרועה, תקיעה, מה נפשך? אי ילולי יליל - לעביד תקיעה תרועה ותקיעה? ואי גנוחי גנח - לעביד תקיעה שלשה שברים ותקיעה? מספקא ליה אי גנוחי גנח אי ילולי יליל וכי'. [לד].
יש להבין מדוע דווקא בהלכות תקיעת שופר ר' אבהו בחר לתקן שיצאו ידי כל השיטות? ומדוע חשוב לדעת שהוא תיקן את זה בקיסרי?
מסביר **הגאון רבי חיים פיינשטיין שליט"א** שהלא השופר יש בו 'ענינים' נוספים מלבד קיום המצוה עצמה, להעלות את זכרונם של ישראל לטובה, ולהחליש את המקטרגים.
במלחמת קודש שכזו לא מזניחים שום אפשרות ואמצעי שיכול

לתגובות הערות והארות וכן לקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות לכתובת: peninim88@gmail.com - הפנינים מלוקטים ונערכים בשינויי עריכה וקיצור נדרשים לתרומות בנדירים פלוס - 'נוה אריה' - פנינים מאירים